

Сніцаренко П.М.,

доктор технічних наук, професор,
провідний науковий співробітник
Центру воєнно-стратегічних
досліджень,
Національний університет оборони
України
(м. Київ, Україна)

Саричев Ю.О.,

кандидат технічних наук, старший
науковий співробітник, провідний
науковий співробітник Центру
воєнно-стратегічних досліджень,
Національний університет оборони
України
(м. Київ, Україна)

Грицюк В.В.,

доктор філософії, провідний
науковий співробітник Центру
воєнно-стратегічних досліджень,
Національний університет оборони
України
(м. Київ, Україна)

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ВОЄННІЙ СФЕРІ

В Україні на законодавчому рівні не визначено поняття (сутність) державної інформаційної політики, що спричиняє різні підходи до діяльності в інформаційній сфері. Між тим, статтею 17 Конституції України [1] визначено, що забезпечення інформаційної безпеки України є найважливішою функцією держави, справою всього Українського народу. Тому, виходячи із конституційних вимог, основою інформаційної політики України має бути забезпечення інформаційної безпеки держави. Зважаючи на виключну роль інформації та інформаційних процесів у людській діяльності, забезпечення інформаційної безпеки України в цілому може бути досягнуте через вирішення цього завдання у кожній сфері національної безпеки держави, в тому числі у воєнній. Загальний аналіз показує [2 – 6], що на практиці забезпечення інформаційної безпеки держави є складним та багатограним завданням, проте на сьогодні ще немає загальних підходів щодо його належного виконання, що дозволило б з системних позицій формувати та реалізовувати єдину державну інформаційну політику України, в тому числі і у воєнній сфері. Отже, існує науково-практична проблема, яка заважає

раціональній організації та практичній реалізації усього блоку інформаційних процесів у системі забезпечення інформаційної безпеки держави, як основи реалізації інформаційної політики, зокрема у воєнній сфері, а тому об'єктивно потребує вирішення.

Метою публікації є визначення проблемних питань формування державної інформаційної політики України, зокрема у воєнній сфері.

Основна частина. З метою вирішення означеної проблеми акцентуємо увагу на окремих проблемних питаннях, вирішення яких забезпечить коректність та чіткість аргументації при формуванні державної інформаційної політики у воєнній сфері, зокрема через визначення механізмів функціонування системи забезпечення інформаційної безпеки держави. У свою чергу, однозначне розуміння таких механізмів дозволить здійснити найбільш раціональний розподіл функцій та завдань суб'єктів інформаційної діяльності, зокрема в Міністерстві оборони (МО) України, а за необхідності – відкоригувати структури відповідних профільних підрозділів в інтересах реалізації механізмів забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері.

Окреслимо наступні проблемні питання, що є важливими для подальшого обґрунтування шляхів формування державної інформаційної політики України у воєнній сфері.

По-перше, умови несформованої теорії забезпечення інформаційної безпеки держави, різні трактування сутності інформаційної безпеки держави суттєво впливають на якість прийняття концептуальних рішень та відповідних практичних заходів. Зокрема, це стосується рішень в системі МО України як головній складовій у питанні формування державної інформаційної політики України, зокрема у воєнній сфері. Сьогодні питання, які дотичні до завдання формування та реалізації цієї політики, поки що вирішуються різними структурними підрозділами, як правило, роздільно та некоординовано, що негативно впливає на сукупний синергетичний ефект їх інформаційної діяльності. Ба більше, навіть в Стратегічному оборонному бюлетені відсутній розділ щодо забезпечення інформаційної безпеки. Такий негативний стан є свідченням того, що в системі МО України ще немає єдиного системного підходу щодо вирішення комплексного завдання забезпечення інформаційної безпеки України у воєнній сфері.

По-друге, питання формування державної інформаційної політики України, зокрема у воєнній сфері, є наслідком потреби вирішення комплексного завдання створення та функціонування дієвої системи забезпечення інформаційної безпеки у цій сфері. Це питання потребує системного підходу з опорою на чіткість теоретичних формулювань певних суджень, де аксіоматичною основою є конституційне положення щодо забезпечення інформаційної безпеки як найважливішої функції держави, незалежно від того, у якій формі існує чи протікає той чи інший інформаційний процес (у кіберпросторі чи поза його межами).

По-третє, незалежно від наступного розвитку теоретичних засад забезпечення інформаційної безпеки, сьогодні невідкладним є питання

суттєвого удосконалення інформаційного законодавства України – драйвера усіх процесів діяльності в інформаційній сфері. Очевидних першочергових уточнень та редакційних змін потребують чинні законодавчі акти України, які стосуються питань інформаційної безпеки держави [2 – 5], у тому числі кібербезпеки, що впливає на виконання завдань МО України в межах його компетенції та, безумовно, дається взнаки при формуванні державної інформаційної політики України, зокрема у воєнній сфері.

По-четверте, удосконалення інформаційного законодавства України не може бути вирішене без невідкладного уточнення або окремого визначення термінів та словосполучень, що зустрічаються в чинних нормативно-правових актах України і є такими, що визначають домінуючі акценти їх положень. Це необхідно як в інтересах подальшого розвитку теоретичних основ забезпечення інформаційної безпеки держави так і формування державної інформаційної політики України, в тому числі у воєнній сфері.

Висновки.

1. В Україні на законодавчому рівні не визначено сутність державної інформаційної політики, основою якої має бути конституційного положення щодо забезпечення інформаційної безпеки України, що спричиняє різні підходи до діяльності в інформаційній сфері.

2. Умови несформованої теорії забезпечення інформаційної безпеки держави суттєво впливають на якість прийняття концептуальних рішень та відповідних практичних заходів, зокрема, у воєнній сфері.

3. Вирішення питання суттєвого удосконалення інформаційного законодавства України, зокрема з питань забезпечення інформаційної безпеки України, дозволить покращити стан формування державної інформаційної політики України, в тому числі у воєнній сфері.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята ВР України 28.06.1996 р.
2. Стратегія інформаційної безпеки: Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021 Про рішення РНБО України від 15 жовтня 2021 року “Про Стратегію інформаційної безпеки” // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.
3. Закон України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” від 09.01.2007 р. № 537-V // Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Закон України “Про інформацію” в редакції від 13.01.2011 р. № 2938-VI // Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
5. Стратегія забезпечення державної безпеки: Указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022 Про рішення РНБО України від 30 грудня 2021 року “Про Стратегію забезпечення державної безпеки” // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua>.

6. Термінологічні основи інформаційного забезпечення у війсьній сфері / П.М. Сніцаренко, Ю.О. Саричев // Збірник матеріалів VII науково-практичної конференції “Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави”, у 2 ч. – Ч.1. – К.: НАСБУ, 2016. – С. 216 - 219.